

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
2. วัตถุประสงค์ของการทำวิทยานิพนธ์
3. ขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย
4. สมมติฐาน
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย



1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการกำหนดเขตไหล่ทวีปอันเกิดจากการทับซ้อนนี้ เป็นปัญหาข้อพิพาททางเขตแดนทางทะเล ซึ่งรัฐที่มีชายฝั่งอยู่ประชิดหรือตรงข้ามกันแต่ละรัฐต้องการอ้างสิทธิในไหล่ทวีปของตนออกไปให้ไกลที่สุด ทั้งในระยะ 200 ไมล์ทะเล และที่เกินกว่า 200 ไมล์ทะเล เพราะในเขตไหล่ทวีป รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยเหนือไหล่ทวีปเพื่อความมุ่งหมายในการสำรวจไหล่ทวีป และการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีป¹ รัฐชายฝั่งมีสิทธิแต่แรกเริ่ม (original) โดยธรรมชาติ (natural) โดยจำเพาะเจาะจง (exclusive) เหนือทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตบนพื้นดินท้องทะเล (sea bed) และดินใต้พื้นผิว (subsoil) ของไหล่ทวีป ทรัพยากรที่มีปริมาณและมูลค่ามหาศาลคือ น้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ แอมโมเนียในดูล และแร่ธาตุต่างๆ เนื่องจากการอ้างสิทธิเหนือเขตไหล่ทวีปนี้ อาจมีอีกรัฐหนึ่งตั้งอยู่ประชิดหรือตรงข้ามกัน จึงทำให้มีการอ้างสิทธิเหนือไหล่ทวีปที่ทับซ้อนกัน และเกิดข้อพิพาทเรื่องการกำหนดเส้นเขตแดนในทะเลระหว่างรัฐขึ้นมา จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ทางกฎหมายและวิธีการในการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งอยู่ประชิดหรือตรงข้ามกัน

หลักกฎหมายในการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดหรือตรงข้ามกันในอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1958 ข้อ 6 มีหลักคือให้กำหนดโดยความตกลงระหว่างกัน (agreement) หากไม่มีการตกลงกันและนอกจากว่าสภาวะการณ์พิเศษ (special circumstances) จะทำให้เป็นการสมควรที่จะใช้เส้นเขตแดนอื่น ให้ใช้หลักระยะทางเท่ากัน (principle of equidistance) (เส้นมัธยะ - median line) จากจุดที่ใกล้ที่สุดของเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 ข้อ 83 มีหลักว่าการ

¹ อนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1958, ข้อ 2 วรรคหนึ่ง.

กำหนดเขตไหล่ทวีป ระหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดหรือตรงข้ามกัน ให้กระทำโดยความตกลงบนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศตามที่อ้างถึงในข้อ 38 แห่งธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เพื่อให้บรรลุผลที่เป็นธรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าอนุสัญญาทั้งสองฉบับมีความไม่ชัดเจน คือไม่ได้ให้คำนิยามหรือคำจำกัดความ (definition) ของคำว่า "สภาวะการณ์พิเศษ" (special circumstances) หรือ ผลที่เป็นธรรม (equitable solution) เอาไว้ ทำให้เกิดปัญหาในการตีความต่อรัฐคู่กรณีและต่อศาล และอนุสัญญา 1982 ก็กำหนดไว้แต่แนวทางกว้างๆ โดยกำหนดแต่ผลลัพธ์เพื่อให้บรรลุผลที่เป็นธรรม แต่ไม่ได้กำหนดวิธีการในการกำหนดเขตเอาไว้ จึงไม่มีหลักกฎหมายที่ชัดเจนเพียงพอ ดังนั้น การศึกษาถึงคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ในส่วนหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดหรือตรงข้ามกัน ใน 4 คดีที่สำคัญและน่าสนใจคือคดี North Sea Continental Shelf 1969, Tunisia - Libya 1982, Gulf of Maine Area 1984 และคดี Libya - Malta 1985 ว่ามีส่วนช่วยขยายหลักเกณฑ์ที่ปรากฏในอนุสัญญาดังกล่าวให้ชัดเจนขึ้นอย่างไร จึงมีความสำคัญ เพราะคำตัดสินของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเป็นที่มาอย่างหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศ

2. วัตถุประสงค์ของการทำวิทยานิพนธ์

2.1 เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์ที่ได้จากคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดหรือตรงข้ามกัน ใน 4 คดีที่ได้นำมาเป็นกรณีศึกษา

2.2 เพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการของหลักกฎหมายดังกล่าว โดยศึกษาเปรียบเทียบคำพิพากษาในแต่ละคดีว่าเหมือนหรือแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามมีส่วนช่วยขยายหลักเกณฑ์ในอนุสัญญาทั้งสองฉบับอย่างไร

2.3 เพื่อศึกษาถึงความเห็นแตกต่างและความเห็นแย้งของผู้พิพากษาบางท่านในคดีเหล่านี้

2.4 เพื่อศึกษาแนวโน้มคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศในอนาคต

3. ขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์หลักกฎหมายจากคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ใน 4 คดีที่นำมาเป็นกรณีศึกษา รวมถึงหนังสือ บทความจากวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเท่าที่จะหาได้

4. สมมติฐาน

เนื่องจากหลักกฎหมายทะเลเกี่ยวกับการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดหรือตรงข้ามกัน ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1958 ไม่ชัดเจน คำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศทั้ง 4 คดีช่วยขยายหลักเกณฑ์ที่ปรากฏในอนุสัญญาดังกล่าวให้ชัดเจนขึ้น

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

5.1 แสดงให้เห็นถึงหลักกฎหมายที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศใช้ในการตัดสิน

5.2 แสดงให้เห็นถึงวิธีการที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศใช้ในการตัดสิน

5.3 แสดงให้เห็นว่าคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศทั้ง 4 คดี ช่วยขยายหลักเกณฑ์ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมาย ทะเล ค.ศ.1982 และอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1958 เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดหรือตรงข้ามกันอย่างไร

5.4 เป็นอุทธานุสรณ์สำหรับรัฐที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเล

5.5 เป็นความรู้สำหรับผู้สนใจในรายละเอียดของคดีเกี่ยวกับการกำหนดเขตไหล่ทวีปที่ขึ้นสู่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ